

Arkivsak: 18/01879-2

Saksdokumenter:

- BM 41.1.18 Program for VTP O1 2018 Øst
- BM 41.2.18 Program VTP O2 og VTVT 2018 Øst
- BM 41.3.18 Program for VTP O1 og O2 og VTVT Vest
- BM 41.4.18 Program O1 2018 Nord
- BM 41.5.18 Program O2-VTVT 2018 Nord

Veien til prestatjeneste (VTP)

Veien til prestatjeneste (VTP) er et innarbeidet, ordinasjonsforberedende program i Den norske kirke. Den er nå snart 20 år siden det ble satt i gang, og det er på tide med en større evaluering og gjennomgang av hele programmet. Dette spesielt nå i lys av at Veien til vigsletjeneste (VTVT) er opprettet som et tilsvarende program for de andre vigslede tjenestegruppene.

Forslag til vedtak

Bispemøtet har drøftet organiseringen av Veien til prestatjeneste (VTP), og særlig hatt fokus på innhold og rammer for ordinasjonssamlingene (O1 og O2). Bispemøtet ser behovet for en større grad av standardisering av ordinasjonssamlingene, og ber om at Styringsgruppen for VTP (STVTP) følger opp dette.

Saksorientering

Bakgrunn

Veien til prestatjeneste ble igangsatt med ordinasjonssamlinger i 1999 (stiftspraksis inkludert 2001), altså snart 20 år siden. VTP er godt innarbeidet som et ordinasjonsforberedende program i Dnk, og er obligatorisk for alle som ønsker å ordineres til prestatjeneste i Dnk. Det foretas en evaluering av ordinasjonssamlingene og stiftspraksis hvert år, og det får jevnt over gode tilbakemeldinger fra deltagerne. Det er imidlertid nødvendig med en mer omfattende evaluering med jevne mellomrom, og Bispemøtet har tidligere bedt om at det nå settes i gang en større gjennomgang av hele VTP og reglementet for ordningen. Styringsgruppa for Veien til prestatjeneste (STVTP) støtter en slik gjennomgang. VTP inneholder flere elementer, og det er nødvendig å avgrense hva som må gjøres når. STVTP har satt opp følgende oversikt over tema som må behandles:

1. Gjennomgang av ordinasjonssamlingene – høst 2018
 - Innhold og rammer

- Økonomi
- 2. Se på evalueringsordningen
 - Kan det gjøres enklere?
- 3. Påmelding og fordeling av deltagere
 - Er det hensiktsmessig å fortsette med bispedømmetilknnytning?
- 4. Stiftspraksis
- 5. Utenlandske prester og prester fra andre kirkesamfunn
 - Deltagelse og dispensasjon
 - VTP-light?
- 6. Forholdet mellom VTP og VTVT
 - Skal de to integreres og bli en felles ordning?
- 7. Informasjon
 - Kontinuerlig arbeid
 - Brosjyre må revideres og trykkes på nytt
 -

For å sikre god progresjon, må det også utarbeides en tidsramme for hele gjennomgangen, og en plan for når delpunktene skal være gjennomført. En slik gjennomgang vil ta tid, og et forslag fra STVTP er å bruke VTP-ansvarlige lokalt i undergrupper, som får ansvar for hvert sitt delpunkt i prosjektet. De sitter på mye praktisk erfaring i gjennomføring av ordinasjonssamlinger og stiftspraksis, som vil være nyttig for gjennomgangen.

Ordinasjonssamlinger

Det er nødvendig å gjennomgå ordinasjonssamlingene. Vi ser at det har utviklet seg nærmest tre ulike ordninger i de tre regionene, med stor variasjon i både rammer for og innhold i samlingene, og i utgifter. Det har blitt ytret ønske om en større grad av standardisering, noe STVTP støtter. Dette ikke minst for at studentene i størst mulig grad skal få delta den samme samling, uavhengig av hvilken region man er i. Det må selvsagt bli noe lokal tilpasning, men det er en balanse vi må jobbe for å finne. En standardisering vil også kunne lette arbeidsbyrden noe for de VTP-ansvarlige lokalt. Dette har spesielt kommet skjevt ut i forbindelse med ordinasjonssamlingene i region Nord, der tidsrammene har gått langt ut over en vanlig arbeidsuke.

Ved en gjennomgang av de tre regionenes samlinger, ser bispemøtets sekretariat at region Vest har funnet en form som kan brukes som utgangspunkt for en «mal» for rammene for ordinasjonssamlingene. Der er tilbakemeldingene jevnt gode, og de bruker mindre penger enn de to andre regionene, også når reisekostnadene trekkes fra. Der er samlingene over fire dager, med delvis overlappende O1 og O2. For region Øst vil det bety å utvide med én dag, noe som vil øke en allerede høy kostnad på Granavollen. På grunn av økt pris på Granavollen, har man også tidligere sett på andre steder for gjennomføring av ordinasjonssamlingene i region Øst, og dette er noe man må ta opp til vurdering igjen. I region Nord vil man måtte ta ned samlingene med én dag, samt delvis overlappende O1 og O2. Region Nord har hatt den høyeste tildelingen i budsjettet, også når reisekostnadene trekkes fra, og det har blitt fremholdt at samlingene også skulle gi en rekrutteringsgevinst. Om det i realiteten fungerer slik er usikkert, og det må vurderes om det skal være et mål. Styringsgruppa ser at en utfordring ved å konsentrere samlingene er for biskopene å få plass til alle samtalene, ikke minst med VTVT i tillegg. Man må se på om man kan bruke rådgiverne i større grad til fellessamlinger, og at enkeltdeltakere kan tas ut til samtale med biskop under disse.

Sted for samlingene har gått på rundgang mellom bispedømmene i region Vest og Nord, mens region Øst har vært fast på Granavollen. Dette har fungert fint, men den økte kostnaden gjør at dette må opp til vurdering. Det vil være mulig å finne andre egnede steder også i region Øst. Tilbakemeldingene fra deltagerne viser at Det er uansett viktig med en god ramme for deltagerne (overnatting, mat osv.) for at de skal ha et godt utbytte av innholdet. Det ble bl.a. gitt tilbakemelding fra årets samling, om at enerom var ønskelig for muligheten til å kunne trekke seg tilbake, få ro og nok søvn under intense dager med tett program.

Et viktig ord i arbeidet med samlingene er samkjøring. Vi trenger en samkjøring mellom regionene for lage et program som er noenlunde felles. Det er en liten frykt for at regionene

vil miste noe av sitt særpreg, og man må vurdere hvor stort rom det skal være for lokale variasjoner. Det må også samkjøres i større grad mellom O1 og O2, slik at man sikrer en progresjon fra første til andre samling. I tillegg er det viktig med en samkjøring mellom VTP og utdanningsinstitusjonene. VTP skal gi studentene noe som ikke dekkes i studiet, men som allikevel er viktig for tjenesten de skal inn i. Utdanningsinstitusjonene må derfor være med i drøftingen av innholdet, slik at vi unngår overlapping, og totaltilbudet blir best mulig. Samkjøringen må også bli bedre innad i regionene. Man må få til en god kommunikasjon mellom biskoper og rådgivere slik at avgjørelser blitt tatt, og man får en god og effektiv planleggingsprosess.

Ved gjennomgang av programmene for årets ordinasjonssamlinger, er det mye som er felles, med noen lokale variasjoner. Det som går igjen er varianter av følgende tema:

- Veien til og tanker om egen identitet som prest/vigslet medarbeider / Livs- og troshistorie
- Hverdagen i menighet
- Arbeid i tverrfaglig stab
- Fremtidig kirke
- Gjensidige forventninger mellom student/vigslet medarbeider og biskop/arbeidsgiver
- Lokale utflukter
- Forventninger, utfordringer og motivasjon
- Rolleforståelse / kirkelig medarbeider og privatperson

Andre viktige tema som kan finnes i programmene er møte med vold og overgrep (besøk fra Kirkelig Ressurssenter), hva er en god gudstjeneste, overgangen fra studier til prestetjeneste, vigslingsliturgi og –tekster. I tillegg finnes flere tema som vil kunne være aktuelle, og det kan være nyttig å spørre hva er det kirken har som utdanningsinstitusjonene ikke har? Vi har biskopene til stede som en stor ressurs. Vi har en vigslingsliturgi, som inneholder mye, og gir en god inngang til refleksjon om tjenesten man skal inn i. Ikke minst har vi mye erfaring fra de praktiske områdene som prestene er involvert i ute i menighetene: diakonalt ansvar, trosopplæring, kultur, kirken i lokalsamfunnet. Kirkens samfunnsansvar er noe prester vil møte på i større og mindre skala, der presten ofte blir kirkens ansikt utad, og gjennom rollen får en stemme som fortsatt lyttes til. Kirken og samfunnet er aktualisert i studiedokumentet Kirken i det offentlige rom som nylig er utgitt av Det lutherske verdensforbund, og elementer herfra vil kunne være relevant inn i en ordinasjonssamling. Lista med aktuelle og relevante tema kan bli svært lang, og arbeidet med samordning vil være med og spisse innholdet. Det må dessuten jevnlig tas opp til diskusjon hva som må og bør være med. Det viktige er å se hva som kan bidra til å oppfylle formålet til VTP, og gi studentene innsikt i det som er spesifikt kirkelig. Ved opprettelsen av VTVT gis det større muligheter for tverrfaglige tema, og man må finne en balanse mellom bredde og dybde.

Evaluering VTVT

VTVT ble gjennomført for første gang i tilknytning til O2-samlingene i juni 2018. Det var utgangspunktet planlagt som én samling i region nord, men på grunn av større påmelding enn forventet, måtte det gjennomføres samlinger også i region vest og region øst. Det var region øst som fikk kortest varsel om samlingen. Det har vært en viss utfordring å få VTVT inn i det allerede ferdige O-samlingsprogrammet, men tilbakemeldingene fra regionene tyder på at det til slutt ble en godt gjennomført første gang med VTVT. Det ble sendt ut en nettbasert undersøkelse til deltagerne, der vi har fått inn svar fra ca halvparten. Jevnt over er det positive tilbakemeldinger, og det store bildet er at dette har blitt godt mottatt. Momenter som kan trekkes fram fra tilbakemeldingene:

- Varierende karakter på informasjonen i forkant, bedre fra bispedømmene enn fra Bispemøtet og lærestedene.
- Det oppleves meningsfullt, og som en anerkjennelse fra kirken
- Innholdet oppleves i hovedsak som relevant
- Tverrfagligheten oppleves svært positivt, men med et ønske om litt flere profesjonssamlinger
- Samtalen med biskopen får høy score
- Deltagerne er fornøyde med å ha deltatt, og synes at VTVT gir noe i tillegg til det de får på lærestedet.

Sammen med den store påmeldingen, tyder tilbakemeldingene på at VTVT er en ordning som har vært ønsket, og som det vil bli oppslutning om. Det er viktig å allikevel ikke konkludere med suksess etter ett år, men gi det tid til å sette seg som en innarbeidet ordning. Av den grunn kan det også være lurt å ikke gjøre de store endringene nå, men ta en større gjennomgang om noen år.